Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

Рік видання 4-й

№ 26 (95)

22 грудня 1959 року ВІВТОРОК

Ціна 15 коп.

НА ШЛЯХУ ПЕРЕБУДОВИ

Постанови Центрального Комітету КПРС і Ради Міністрів СРСР та Центрального Комітету КП України і Ради Міністрів Української РСР про заходи по дальшому розвитку дитячих дошкільних установ і поліпшенню виховання та медичного обслуговування дітей дошкільного віку свідчать про те, що настав час рішуче і докорінно перебудувати не лише систему навчання в школі в напрямку наближення її до життя, але й усю систему виховання нашого підростаючого покоління шляхом охоплення єдиним педагогічним впливом на дітей у державних виховних закладах від дня їх народження до повноліття. За цією постановою дитячі садки та ясла об'єднуються в єдину дошкільну установу **ясла-садки.** На чолі цих установ будуть стояти люди з вищою освітою.

Ця постанова і закон про школу та розвиток педагогічної науки ставлять конкретні й важливі завдання і перед кафедрою дошкільної педагогіки. Ці завдання полягають у необхідності розробки ряду нових проблем дошкільної педагогіки, написання підручників та перебудови підготовки кадрів з вищою спеціальною освітою.

Кафедра дошкільної педагогіки уже проводила і проводить роботу по виконанню цих завдань. Так, кафедра брала активну участь в розробці нових навчальних планів для дошкільного відділу педагогічного факультету. В них передбачається забезпечення належної практичної підготовки студентів. На педагогічну практику з відривом і без відриву від навчання відводиться 42 тижні. Практика в дитячих садках і яслах починається з другого курсу, і на протязі всіх наступних років навчання студенти один день на тиждень проводять роботу в дитячому садку. Це дає можливість студентам добре вивчити роботу вихователя, завідуючого дитячим садком та старшого вихователя. В навчальний план введено курс педіатрії та практику студентів у яслах, збільшена кількість годин і на інспекторсько-методичну практику, студенти будуть проходити місячну практику по організації і керівництву колгоспними дитячими садками і яслами. Кафедра також розробила програму та плани всіх видів педагогічної практики, але, на жаль, Міністерство освіти ніяк не збереться її розглянути та затвердити.

Останнім часом на кафедрі розроблені проекти програм з усіх спеціальних курсів, в програми введені нові теми, зв'язані з вихованням дітей переддошкільного віку.

Кафедра встановила тісний зв'язок з досвідченими працівниками дошкільних закладів міста Києва, що значно вплинуло на якість педагогічної практики студентів. З початку цього навчального року при кафедрі працює семінар з образотворчої діяльності для вихователів дитячих садків, у яких проходять практику студенти (дитячі садки №№ 115, 71, 2, 59, 137, 164, 31, 33). Семінар працює кожний тиждень по 2—3 години. Вихователі не тільки слухають лекції, але й набувають практичних навичок: малюють, ліплять і т. ін. Такий же семінар проводить кафедра (викладач Дубовик) і для вихователів Шевченківського району м. Києва та буде проводити в січні і лютому місяці для вихователів дитячих садків Києво-Святошинського району. Члени кафедри читають лекції для вихователів дитячих садків. Так, прочитана лекція на тему: «Планування та облік виховної роботи в дитячому садку» для вихователів дитячого садка № 59, ряд лекцій з малювання в дитячому садку для вихователів дитячого садка № 115 та інше.

У плані наукової роботи кафедри основне місце відведено написанню підручників для студентів вузів та посібників для вихователів дитячих садків.

Велику увагу приділяє кафедра питанню піднесення якості викладання предметів та проведення практичних занять. З цією метою в цьому навчальному році було проведено чотири відкритих лекції та практичні заняття з наступним обговоренням на кафедрі, застенографовано та прорецензовано три лекції членів кафедри, заслухано також плани окремих лекцій та практичних занять, обговорено питання самостійної роботи студентів з дошкільної педагогіки та методики художнього виховання.

Все це тільки початок тієї великої роботи, яка стоїть перед кафедрою у зв'язку з перебудовою роботи в галузі підготовки кадрів та підвищення якості викладання основних курсів і проведення практичних занять. Особливо важливим питанням є питання росту кваліфікації членів кафедри, написання кандидатських дисертацій та збільшення друкованої продукції членів кафедри.

О. ЛЕЩЕНКО,
член кафедри дошкільної педагогіки.

Цінні пропозиції

9 грудня відбувся пленум кафедр мовно-літературного факультету. Доповідь доктора педагогічних наук, професора Т. Ф. Бугайко була присвячена підсумкам Республіканської наради з питань педагогічних наук і Другого з'їзду вчителів України.

Доповідач докладно зупинився на тих питаннях, що стояли в центрі уваги делегатів учительського з'їзду, звернувся до викладачів факультету із закликом налагоджувати тісні зв'язки з масовою школою.

Доповідь викликала жваве обговорення. Завідуючий кафедрою української мови доц. А. П. Медушевський зупинився на важливому питанні підготовки вчителів для шкіл-інтернатів, підкресливши необхідність залучення кращих учителів цих шкіл для читання спеціальних курсів студентам факультету. Треба шукати такі форми роботи, які б допомагали зміцненню зв'язків інституту з школою. На думку доц. Б. М. Кулика, *на факультеті слід ввести спецсемінар з методики мови й літератури.*

Доц. Ф. М. Поліщук вказав на важливість ознайомлення студентів з усіма формами й методами роботи у школі. Доц. Д. П. Шутенко звернув увагу на поліпшення естетичного виховання майбутніх учителів. Кафедрам спеціальних предметів, відзначив доц. Ф. Ф. Бугайко, слід більше працювати над теоретичним озброєнням студентів. Про шефську допомогу школам з боку кафедр говорив декан факультету доц. А. К. Данилюк. В обговоренні доповіді взяли також участь проф. П. К. Волинський і доц. Б. П. Страхов.

На пленумі кафедр також було обговорено питання про підготовку до зимової екзаменаційної сесії.

Студенти фізико-математичного факультету за підготовкою до екзаменів.

Напередодні екзаменів

Закон про зміцнення зв'язку школи з життям накладає великі обов'язки і на студентів. Це вони повинні набути глибокі знання й уміння, щоб стати майстрами комуністичного виховання, гідними нашої епохи.

Турботою про забезпечення глибоких знань студентів були пройняті відкриті партійні збори, що відбулися 15 грудня на педагогічному факультеті. Доповідач Д. Я. Шелухін, а також ті, що виступали в ході обговорення, вказували на те, що, готуючись гідно зустріти наступний Пленум ЦК КПРС, студенти педагогічного факультету наполегливо працюють над вивченням першоджерел. Багато студентів активно виступає на семінарах і практичних заняттях.

Проте у підготовці до зимової екзаменаційної сесії є ряд перешкод. З окремих спеціальних предметів немає необхідної кількості підручників, а відповідні кафедри ще не потурбувались про забезпечення цими підручниками кабінетів. Роботу кабінетів необхідно перебудувати в напрямі максимального забезпечення умов для підготовки студентів.

Широко обговорювалось на зборах питання про збільшення вимог до знань студентів під час заліків і екзаменів, бо саме через посилення вимог виявляється турбота про майбутніх вихователів підростаючого покоління.

Комуніст Л. П. Тендерес, а також інші комуністи вказували на те, що на факультеті заниження вимогливості проявляється в організації опіки над студентами, які виявляють слабкі, неглибокі знання. Заниження вимогливості виявляється також і в тому, що іноді оцінка знань робиться лише за знання програмового матеріалу без урахування знань першоджерел, без урахування практичних навичок тощо. Ось чому збори констатували необхідність проведення найближчим часом виробничої наради, на якій потрібно обговорити з викладачами питання методики проведення заліків і екзаменів. Ця необхідність обумовлена ще й тим, що на факультеті працює багато молодих викладачів, які не мають досвіду.

В рішенні партійних зборів намічено ряд заходів щодо створення сприятливих умов для підготовки до зимової екзаменаційної сесії.

ШІСТДЕСЯТ ЛІТ

Іван Іванович Пільгук,
До Вас сьогодні щирий гук:
На славному цім рубежі
Нехай не буде Вам межі,
Нехай ширяє творчий літ
І після шістдесяти літ.

Юрій КОБИЛЕЦЬКИЙ.

Високий, міцної постави, темноволосий, з слідами сивини, чоловік. Неквапні рухи, розмірена тональність голосу, опромінююча посмішка в глибині виразних сірих очей. Слухаєш його і забуваєш про все: милуєшся зовнішнім виглядом, чіткістю висловлених думок, красою і щирістю почуттів. Так, саме красою, що йде від природності і простоти, які зачаровують мимохіть і назавжди.

Звичайна в нього біографія. Батьківщиною Івана Івановича Пільгука є село Решетилівка, Полтавської області, де він народився в сім'ї малоземельного селянина. Спочатку вчився в сільській школі, а потім на дворічних педагогічних курсах. Після перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції брав участь у боротьбі з німецькими загарбниками як червоний партизан, працював у органах радянської влади на селі, вчителював, був організатором сільськогосподарських кооперативів, комун, колгоспів. У цей же час був співробітником обласної газети «Радянське село», в редакцію якої й переходить працювати в 1929 році.

З 1932 по 1935 рік Іван Іванович навчається в аспірантурі спочатку при інституті літератури, а потім при Харківському державному університеті, одночасно викладаючи українську літературу і виконуючи з 1935 року обов'язки доцента в Харківському педагогічному інституті.

У 1939 році І. І. Пільгук захистив кандидатську дисертацію на тему «Народнопоетична основа творчості Т. Г. Шевченка», і з цього часу творчість безсмертного Кобзаря стає основним об'єктом досліджень вченого.

Потім — роки Вітчизняної війни, робота викладачем у містах Куп'янську, Уфі, старшим співробітником інституту літератури АН УРСР — аж до 1949 року, коли І. І. Пільгук став працювати в нашому інституті. На цей час він вже мав біля 80 опублікованих літературознавчих праць. З-під його пера з'являються літературні портрети українських письменників, виходять з друку підручники для середньої школи, а в 1957 році — велика монографія «Шевченко — основоположник української літератури», що стала основою його докторської дисертації, яку Іван Іванович захистив у тому ж році.

Він завжди в оточенні молоді — викладачів, аспірантів, студентів. І порадить, і виправить, дасть прямування пошукам, благословить на важкому шляху науки, педагогічної праці. Багато з нас відчули теплоту його слів, були обдаровані дбайливою лагідністю Івана Івановича, щоб потім зробити свої перші кроки в майбутнє.

З року в рік праця — довга, кропітка, переборення труднощів — ось основа його досягнень.

Визначний педагог і відомий літературознавець — яке щасливе поєднання в одній людині таких широких за обсягом знань і педагогічної майстерності професій! Літературна і педагогічна громадськість України може пишатися тим, що в її середовищі зросла і плідно працює така обдарована людина.

Шістдесят літ. Пройдено чималий шлях на життєвій ниві. Були визначні успіхи, траплялися і невдачі, але не вгасають творчі пошуки вченого і педагога. Іван Іванович невтомно працює, щоб збагатити українську літературу новими серйозними дослідженнями, виховати для нашої Батьківщини не одне покоління вчителів.

Щастя ж Вам, успіхів, доброго здоров'я, шановний професоре, дорогий учителю!

П. ОРЛИК.

НЕЗАБАРОМ СЕСІЯ

Партійні збори, які нещодавно відбулися на фізико-математичному факультеті, відмітили, що в підготовці студентів до зимової екзаменаційної сесії є ряд недоліків.

На факультеті є ще 9 студентів, які не ліквідували академзаборгованостей минулої сесії, а на інженерно-педагогічному відділі затримується виконання робіт з креслення, та на п'ятих курсах фізиків і математиків — захист курсових робіт. Проведені колоквіуми на інженерно - педагогічному відділі показали, що біля 20 процентів студентів відстають. Товариші, що виступали, підкреслювали необхідність партійному бюро і деканату, перш за все, організувати індивідуальну допомогу кожному з цих студентів.

Не все гаразд на факультеті з навчальною дисципліною. Лише 31 група математиків за один тиждень має 88 пропусків лекцій без поважних причин. Приблизно таке ж становище і в 22 математичній, 21 фізичній групах. Деканату факультету потрібно посилити боротьбу з порушниками навчальної дисципліни.

В. РОКИТКО.

ВЕЧІР ДРУЖБИ

На закінчення місячника чехословацько-радянської дружби 12 грудня в нашому інституті відбувся вечір дружби.

Зал інституту заповнили студенти, викладачі, працівники інституту. На вечорі були присутні представники Чехословацької республіки: генеральний консул Чехословаччини в Києві Р. Шміц та чехословацькі студенти, які навчаються у вузах м. Києва.

Викладачі і студенти у своїх виступах говорили про дружбу між народами Радянського Союзу і Чехословаччини, яка своїми корінням сягає в далеку давнину. Але найбільше загартувалася і зміцніла ця дружба під час другої світової війни, про яку виступили із своїми спогадами командир партизанського загону «Родина» в Чехословаччині О. Горницький та учасниця партизанського загону радистка О. Луньова.

Про розвиток і зміцнення дружби між нашими народами після другої світової війни говорили письменники О. Полторацький та Б. Буряківський, які нещодавно відвідали Чехословаччину.

Бурхливими оплесками зустріли присутні появу на трибуні тов. Р. Шміца, який розповів про досягнення Чехословаччини на шляху будівництва соціалістичного суспільства та виступи чехословацького студента Ш. Мурги і студента нашого інституту А. Прокопенка.

Після урочистої частини відбувся великий концерт, в якому взяли участь студенти педагогічного інституту та чехословацькі студенти.

Цей вечір є ще одним яскравим доказом палкої, непорушної дружби між братніми народами Радянського Союзу і Чехословаччини.

Й. СІРКА,
студент V курсу мовно-літературного факультету.

Виступає генеральний консул Чехословацької Республіки в Києві **Р. Р. Шміц.**

Судругам

У нас начинается утро,
А скоро у вас рассвет,
Здравствуй, далекий судруг,
Прими мой братский привет.
Желаю тебе отваги
И настоящей славы
На фабриках златой Праги,
В шуме цехов Братиславы.
Я верю в твои удачи:
Мы — комсомольцы с тобой!
Дружба крепка, а значит —
Выигран будет бой,
Бой за мирное счастье,
За самую светлую жизнь,
За братское соучастье,—
Бой за социализм!
Вижу в веселом смехе я,
Как солнце встает из мрака.
«Честь працн!», юная Чехия!
«Честь праци!», друзья — словаки!

В. ТАТАЄВ,
член гуртка української літератури.

★

Співає секстет радянських і чехословацьких студентів нашого інституту.

Фото **М. Шуряка.**

★

Наші побажання

Ми готуємося стати вихователями дитячих садків, методистами, інспекторами. З курсу дошкільної педагогіки, методики рахунку, рухливих ігор, психології ми одержуємо глибокі знання. Є в нас і курс образотворчої діяльності, де, крім теоретичних знань, ми повинні набути навичок і умінь виготовляти іграшки, малювати, ліпити, конструювати. Але на цей курс відведено дуже мало часу, і тому у нас відчувається деяке розходження теорії з практикою.

Нам прочитали курс ліплення, але з цього великого курсу у нас було проведено лише чотири практичні заняття. Ми не змогли виліпити і половини того, що потрібно за програмою. А не кожен з нас має такі здібності, щоб вчити наших дітей, не набувши достатніх навичок в інституті. Можна бачити таку картину, коли після десятої години вечора студенти III курсу сидять у гуртожитку і малюють, вирізують, ліплять.

Для того, щоб виготовити всі альбоми, які конче необхідні будуть у подальшій роботі, ми витрачаємо дуже багато часу. Добре було б, якби хоч половину цієї роботи ми робили під час лекцій, де б могли одержати і допомогу викладача.

Адже з цього розділу немає ніякої методичної літератури, нам доведеться користуватися лише тим, що ми одержимо в інституті. Лекції з розділу образотворчої діяльності проходять цікаво, ми набуваємо цінні для нас навички і уміння, але за такий короткий час викладач не в силі передати нам свої знання.

А як важливо для вчителя, щоб він умів виразно, красиво читати. На жаль, у нас цей курс читається незадовільно. Ми не одержуємо ні достатніх теоретичних знань, ні практичних навичок. А ми повинні не тільки самі вміти красиво читати, а й навчати цьому дітей. Бажано, щоб цей курс на дошкільному відділі читала людина — не тільки знавець своєї справи, а й така, що знає особливості дошкільного віку, знайома з роботою дошкільних установ. Не можна уявити собі, в якому становищі буде студент, на долю якого випаде читати цей курс у педагогічному училищі.

А. БОГУШ,
Л. ГИРЕНКО,
А. РЕШЕТНЯК,
студенти III курсу дошкільного відділу педагогічного факультету.

Комітет звітує

14 грудня відбулася звітно-виборча конференція ДТСААФ інституту. Доповідь про роботу товариства зробив голова комітету М. Рябухін. На конференції виступили Б. Єремєєв, А. Кагановський, Бескопильний та ін.

Доповідач та виступаючі піддали суворій критиці діяльність членів комітету А. Сердюка, А. Лутова, Запари та звернули увагу на те, що комітет проводив недостатню роботу по залученню студентів і співробітників інституту до роботи в секціях, туристських походах, майже зовсім не велась робота в гуртожитках інституту.

Конференція затвердила рішення комітету про створення на факультетах бюро ДТСААФ, зобов'язала новообраний комітет ширше проводити агітаційно-пропагандистську роботу серед сутдентів та співробітників інституту по поширенню військових знань, по проведенню масових оборонно - спортивних заходів — шлюпочних походів, стрибків з парашутної вишки та літака, стрілецьких змагань з м/к пістолета і гвинтівки.

Конференція обрала новий склад комітету:

Биковцев Ю. — голова комітету.
Богмат В. — заступник голови комітету.
Боровко О. — член комітету.
Василенко Е. — скарбник
Єремєєв Б. — член комітету.
Кириченко Л. — секретар комітету.
Тхоржевський Д. — член комітету.
Шевцов В. — член комітету.
Шкардун В. — заст. голови комітету.
Якубова А. — член комітету.

К. ЯНКОВСЬКИЙ.

Це дуже важливо

Теоретичні знання і практичні навички з радіотехніки необхідні кожному вчителеві фізики і виробничого навчання, оскільки значення радіоелектроніки і автоматики в усіх галузях народного господарства нашої країни день у день зростає. Слухаючи лекції і відвідуючи лабораторні заняття з цієї дисципліни, студенти набувають необхідний мінімум знань з радіотехніки. Протягом циклу лабораторних занять кожний студент-фізик самостійно складає підсилювач низької частоти і простий ламповий радіоприймач. Студенти, які бажають конструювати і будувати складнішу радіоапаратуру, працюють за індивідуальними планами в радіотехнічному гуртку, де вони виготовляють і настроюють найрізноманітнішу радіоапаратуру: приймачі на електронних лампах і на напівпровідникових приладах, радіовузли шкільного типу, осцилограф, схеми автоматики і т. ін.

Серед цікавої апаратури, яка збудована або виготовлення якої перебуває в стадії завершення, слід назвати, таку: кишеньковий радіоприймач на напівпровідникових приладах (студент II курсу Ю. Ролль), портативний магнітофон (І. Шкурапет, 5 курс), підсилювач з фазочутливим детектором для автоматичного регулятора (Ю. Ролль, М. Совков, 2 курс) мотальний верстат для намотування котушок (В. Сафат, 2 курс).

Особливо ініціативним і досвідченим радіоаматором є член радіотехнічного гуртка студент другого курсу Ю. Ролль, який виконав чимало цікавих радіотехнічних робіт. Свій досвід він передає учням, керуючи радіотехнічним гуртком у підшефній школі.

Є. КРАВЧУК,
викладач фізико-метаматичного факультету.

З СЛОВАМИ ПОДЯКИ

Шановний Юрію Свиридовичу! Довго вагалася, писати чи ні, адже у Вас кожна хвилина на обліку.

Насамперед мені хочеться відзначити, що вчителі і учні школи з великою пошаною ставляться до нашого інституту, до його викладачів, яких їм ніколи не доводилося бачити. З нашого інституту, крім мене, тут нікого немає. Директор, коли мова йде про інтернат, завжди цікавиться моєю думкою (ти ж, мовляв, закінчила столичний вуз), сподівається, що я буду працювати найкраще, а в мене (не буду приховувати) хвилювання від цього не зменшується. Що, як не справлюсь? Одного разу я навіть сказала напівжартома, напівсерйозно: «Якщо з роботою не справлюсь, прошу не вважати це типовим явищем у підготовці вчителів у Київському педінституті».

Коли я сказала вчительці української мови, хто у нас читав лекції, то заздрощам не було меж. Розпитували про зовнішній вигляд викладачів, про вік, а особливо про написані ними книги і підручники.

Кажуть, що в мене приємна українська мова (чого я за собою ніколи не помічала) і що це не дивно, адже я перебувала між викладачами і методистами столичного вузу. Тепер мені краще вмерти, ніж зганьбити себе в роботі. А все ж може бути...

Школа наша ще не працює — добудовується. А до цього часу їздили на семінари в Сталіно, Жданов, працювали в колгоспах, а останні кілька днів навіть дрова заготовляли для інтернату.

Вільний час проводжу по-різному: читаю, вчуся грати в шахи, малюю, навіть вірші почала складати.

Дуже сумую за Києвом, за інститутом. Все стало таким рідним... А скільки спогадів залишилося на все життя!

Передавайте привіт Андрію Петровичу Медушевському, Петрові Костянтиновичу Волинському і всім іншим викладачам, що підготували нас для педагогічної роботи.

З повагою до Вас
У. РОГОВИК.

Після трудового дня — за парти

Вечір... Давно вже закінчились лекції, студенти стаціонару заповнили читальний зал, кабінети. А в цей час в аудиторіях і лабораторіях готуються до занять інші студенти — студенти вечірнього факультету, які прийшли на заняття після напруженого трудового дня.

Згідно рішень партії і уряду в цьому році в інституті почав працювати вечірній факультет, який складається з двох відділів: підготовки вчителів I—IV класів і працівників дошкільних установ.

Розуміючи всю важливість цієї форми навчання і прагнучи допомогти працівникам народної освіти у підвищенні їх педагогічної майстерності, приймальна комісія подбала про те, щоб у першу чергу були прийняті ті, хто безпосередньо працює в шкільних і дошкільних установах. Внаслідок проведеної роботи 75 процентів з числа прийнятих на перший курс працюють за фахом.

Керівництво інституту своєчасно подбало про аренду додаткового приміщення (школа № 30), кафедри виділили викладачів, на своїх засіданнях обговорили і затвердили робочі плани, складені з урахуванням специфіки роботи вечірнього факультету. Адже студенти приходять в інститут всього чотири рази на тиждень і навчаються чотири години в день. Такий розподіл часу створює відповідні умови для самостійної праці студентів.

Крім лекційної роботи, в навчальних планах велике місце відводять практичні і семінарські заняття, особливо з таких предметів, як історія КПРС, анатомія і фізіологія людини, українська мова тощо.

Прагнучи до того, щоб лекції і практичні заняття якнайбільше сприяли засвоєнню студентами програмового матеріалу, викладачі в своїй роботі широко використовують наочні приладдя, наявну апаратуру, навчальне кіно. Так, наприклад, викладач анатомії М. М. Кагановська, пояснюючи студентам будову організму людини, використовує відповідний науково-популярний кінофільм.

Борючись за високу якість знань студентів, викладачі стежать за тим, щоб усі теми і розділи, винесені на практичні і семінарські заняття, були належно опрацьовані студентами. Так, викладач історії КПРС П. М. Федченко, крім семінарських занять, проводить індивідуальні бесіди, на які викликає студентів, що пропустили заняття або не опрацювали тих чи інших першоджерел.

До деякої міри здійснюється контроль і за роботою викладачів. Систематично стежить за читанням курсу і проведенням семінарських занять з історії КПРС керівник кафедри доцент Л. П. Тендерес. Кафедра елементарної математики (керівник доцент І. Є. Шиманський) провела відкриту лекцію з арифметики (викладач М. А. Савченко), неодноразово відвідувала заняття, які проводить викладач Д. І. Ляшенко, завідуюча кафедрою навчального кіно кандидат технічних наук Т. В. Абрамова. Допомагають у роботі вечірнього відділу декан педагогічного факультету доцент Д. Я. Шелухін, завідуючий кафедрою спецпедагогіки доцент Г. З. Івашина. 13 листопада питання роботи вечірнього факультету слухалося на засіданні Вченої ради інституту.

Усі ці заходи, безперечно, сприяють підвищенню якості в читанні лекційних курсів і в проведенні практичних занять, поліпшенню трудової дисципліни як серед студентів, так і серед викладачів.

Як не прикро, але не можна замовчати ті недоліки, які заважають високоякісній підготовці вчителів і вихователів.

Як справедливо відзначалося на засіданні Вченої ради, на вечірньому факультеті мають місце пропуски студентами лекцій і практичних занять без поважних причин та запізнення. Окремі студенти мають багато пропусків і не інформують деканат про причини, які заважають їм виконувати студентські обов'язки. Так трапилося з студентками дошкільного відділу Моргуновою і Оринянською. З поважних причин вони не можуть відвідувати занять, але своєчасно не подбали про те, щоб надіслати у деканат відповідні документи. Староста ж групи т. Сніжківська обмежила свої функції реєстрацією пропусків у журналі і щотижневих рапортах. Хто ж, як не староста, повинен би занепокоїтись, подзвонити на місце роботи цих товаришів, піти з подругами до них додому, з'ясувати причини, дати відчути людині, що її роботою і життям цікавиться колектив. На жаль, такі факти непоодинокі.

Деякі старости вважають, що, не зробивши в журналі помітки про прогул товариша, вони цим самим допомагають йому. Ведмежа це послуга, за яку потім ніхто добрим словом не згадає. Адже, попереду екзаменаційні сесії, державні екзамени і найголовніше — самостійна, складна творча робота по вихованню дітей, нашої зміни. Саме там пригодиться те, чого навчишся у вузі. Ось чому свої відносини студенти повинні будувати на взаємоповазі, товариській взаємодопомозі і принциповій критиці і самокритиці. Насамперед це стосується старост груп і курсів — студентських ватажків і помічників деканату.

Ще багато треба нам працювати в справі удосконалення наших навчальних планів. Члени Вченої ради під час обговорення питання про роботу вечірнього відділу справедливо вказували на неправильний розподіл часу з окремих дисциплін (історія КПРС), на те, що в навчальних планах зовсім відсутні предмети, які відіграють важливу роль у формуванні естетичних якостей радянських педагогів (українська і російська літератури тощо).

Виконуючи рішення Вченої ради, відповідні кафедри повинні найближчим часом переглянути існуючі навчальні плани, насамперед, проект плану дошкільного відділу, внісши туди певні корективи.

Слід сподіватися, що кафедри більше допомагатимуть викладачам, які працюють на вечірньому факультеті, більш систематично контролюватимуть їх роботу.

Не за горами перша в житті студентів вечірнього факультету залікова сесія. Чи всі умови ми створили для того, щоб студенти успішно склали заліки? Мабуть, ні.

Студенти майже позбавлені можливості користуватися кабінетом іноземної мови, який останнім часом працює в одну зміну, і студенти вечірнього факультету не можуть туди потрапити навіть під час академічних занять з іноземної мови.

Чекають студенти кваліфікованої поради від наших досвідчених педагогів про те, як слід працювати над першоджерелами, як конспектувати лекції, як краще розподілити свій час тощо.

Серйозні претензії у студентів вечірнього факультету до комсомольської організації інституту. Ні комітет ЛКСМУ, ні факультетські бюро педагогічного і мовно-літературного факультетів навіть не поцікавилися тим, хто вчиться на вечірньому факультеті.

Комсомольська організація факультету журналістики Київського університету виступила з цінним починанням: допомагати в навчанні студентам вечірнього відділу як під час екзаменаційної сесії, так і в міжсесійний період. Нашим комсомольцям слід було б підхопити цей почин, поширити його в стінах інституту. А необхідність в такій допомозі є. Адже серед студентів є такі, які мають досить довгу перерву в навчанні. Окремі студенти (наприклад, М. Шупик, І. Шатіна) ніколи раніше не вивчали української мови, і зараз їм дуже важко. Саме студенти мовно-літературного факультету повинні прийти їм на допомогу. В той же час в такій співдружності була б певна користь і для студентів стаціонару. Адже більшість з тих, що вчаться на вечірньому факультеті, має уже певний досвід виховної і викладовської роботи, і їх поради з окремих питань були б корисними для колег, які тільки готуються до праці у школі чи дитячому садку.

Чомусь наші комсомольці не запрошують студентів вечірнього факультету на свої вечори відпочинку, не залучають їх до роботи в гуртках художньої самодіяльності, у спортивних секціях, тобто не дбають про те, щоб вони жили повнокровним студентським життям.

Робота на вечірньому факультеті тільки розгортається, тому саме зараз слід докласти всіх зусиль для того, щоб проводилась вона на високому ідейно-теоретичному і організаційному рівні. Це і буде конкретним кроком до втілення в життя «Закону про зміцнення зв'язку школи з життям і про дальший розвиток системи народної освіти в СРСР».

Ю. ПОЛУДНЕНКО,
зав. вечірнього відділу.

Заняття по анатомії і фізіології людини.

Будьте уважними на вулиці!

Як не дивно, але порушення правил вуличного руху допускають і студенти вищих учбових закладів.

Вони добре знають про те, де можна і де не можна переходити вулицю, як користуватися комунальним транспортом, яка небезпека їм загрожує при порушенні встановлених правил.

Незважаючи на це, студентів можна бачити в усіх випадках порушень правил: висять на підніжках, задніх буферах і виступах трамваїв і тролейбусів, заходять через передні і виходять через задні двері, перебігають проїжджу частину вулиці перед транспортом, який швидко рухається і т. ін.

Таких прикладів можна навести багато. Ось деякі з них. Студент КДУ І. Горбош на проспекті 40 років Жовтня вчепився до заднього буфера тролейбуса. Штанга, що зірвалася, вдарила його по голові і завдала йому тяжких пошкоджень.

Студент інституту цивільного повітряного флоту А. Туренко виїхав на обочину дороги, перекинувся з моторолером і дістав поранення.

Студент технологічного інституту В. Гранкін спробував перейти проїжджу частину вулиці по ходу руху автомашини, був збитий нею і дістав перелом ноги.

Таких трагічних випадків могло і не бути, якби студенти не забували і завжди пам'ятали про виконання правил безпеки вуличного руху. Студентам необхідно нагадувати один одному про виконання цих правил і не дозволяти окремим порушникам ігнорувати їх.

Студенти повинні не тільки самі виконувати правила руху, а й зупиняти тих пішоходів, які порушують ці правила.

Тільки спільними зусиллями населення, членів дружин по охороні громадського порядку і працівників міліції ми зможемо навести порядок на вулицях міста і забезпечити безпеку руху транспорту і пішоходів.

ДЕРЖАВТОІНСПЕКЦІЯ
м. КИЄВА.

ЦІКАВИЙ ДИСПУТ

На засіданні літературного гуртка обговорювалось оповідання Микити Шумила «Я твій брат». На це обговорення було запрошено автора твору. У вступному слові доцент кафедри української літератури Ю. С. Кобилецький коротко ознайомив студентів з творчістю письменника. На прохання присутніх автор твору розповів читачам про свою роботу над оповіданням, про реальні події, які лягли в основу написання твору, та прототипи його героїв.

Наша радянська література, — говорить письменник, — носій високої комуністичної моралі, чесності, людяності. Радянський письменник бореться за душу людини, розкриває прекрасні душевні якості нашої молоді, вчить «бути людиною на повну силу душі».

В обговоренні твору взяли участь ряд студентів українського і російського відділів. Всі, хто виступав, відзначали, що оповідання читається з захопленням, його образи наче вихоплені з життя, глибоко зворушують. Особливо вражають страждання, які випали на долю радянських людей в роки війни.

Так, студент V курсу Й. Сірка говорить, що оповідання йому дуже сподобалось, розвиток подій у ньому весь час напружує увагу. Але, на його думку, образ Олесі слід було б глибше розкрити, хотілося б, щоб ця прекрасна душею героїня твору залишилася живою. На думку студентки V курсу З. Радько, оповідання нагадує твір М. Шолохова «Доля людини», чарує своєю красою образ Олени Романець. Студентка V курсу З. Огородник вважає, що в оповіданні окремі маловідомі слова треба замінити більш загальновживаними. Образ Олесі, на думку студентки II курсу А. Целіка, — ідеал душевної краси.

Оповідання викликало захоплення серед студентів. М'яка, лірична, співуча мова, любовно змальовані образи, благородні вчинки позитивних героїв — все це полонить душу читача. На противагу буржуазній моралі з її законом «людина людині вовк», цей твір стверджує нашу радянську мораль, де людина людині брат і друг.

На закінчення диспуту виступив автор. Він подякував студентам за їх зауваження і поради, відповів на ряд запитань, поділився творчими планами на майбутнє.

М. ПАЗЯК,
аспірант кафедри української літератури.

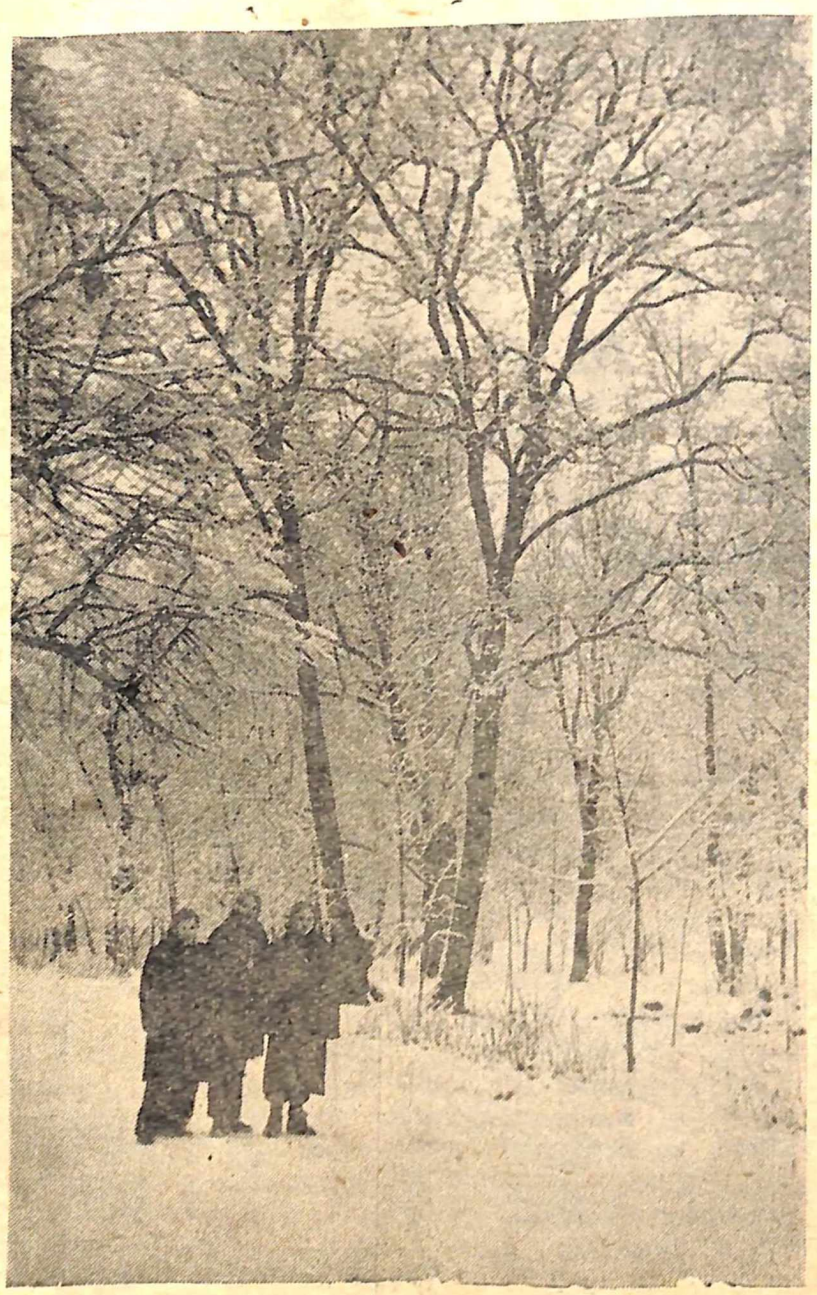

І взимку чудово у Ботанічному саду.

Фото М. Шуряка.

Учитель — професія творча

Перебудова шкільної освіти у відповідності з рішеннями XXI з'їзду КПРС і Законом, прийнятим Верховною Радою СРСР і Верховною Радою УРСР, ставлять перед педагогічними учбовими закладами завдання дальшого поліпшення підготовки вчителів, здатних забезпечувати виховання підростаючого покоління в дусі комуністичної моралі. У підготовці вчителя найважливішим є його **психологічна готовність** до педагогічної праці. Вона виявляється в прагненні до навчання і виховання дітей, в любові до цієї справи. Така готовність до педагогічної діяльності в своїй основі має педагогічне покликання, але вирішальну роль у її формуванні відіграє педагогічна підготовка вчителя.

Щоб правильно організувати підготовку вчителя, необхідно мати на увазі ті морально-психологічні якості особистості, які забезпечують успіх його праці. Серед цих якостей насамперед потрібно зважати на **педагогічні здібності**. Як і всі інші спеціальні здібності, вони своєю основою мають такі якості особистості, як здатність до напруженої праці, широта пізнавальних інтересів і прагнення до знань, уміння поєднувати теорію з практикою, високий рівень розвитку моральних почуттів, комуністична спрямованість тощо.

Однак лише цих якостей недостатньо, щоб забезпечити успіх у педагогічній діяльності. У здібностях радянських учителів і вихователів профілюючими є педагогічне виявлення знань, моральних і емоційно-вольових якостей, психологічна спостережливість учителя та розуміння ним психічних якостей і станів дитини в динаміці їх розвитку і вияву, нахил до психологічного аналізу навчальних і виховних ситуацій, інтерес і схильність до навчання і виховання дітей та інше.

Формування педагогічних здібностей потребує від студента не лише глибоких знань свого предмета і педагогічної науки, а й тривалої роботи з дітьми, постійного вдумливого аналізу своїх педагогічних дій.

Педагогічні здібності виступають у тісному зв'язку і взаємодії з фаховими, педагогічними і методичними знаннями. Майстерність учителя і вихователя полягає в його здатності в навчально-виховній роботі з дітьми педагогічно оперувати своїми знаннями і вміннями. У зв'язку з цим часто порушується питання про те, що є провідним у підготовці вчителя: вивчення спеціальних дисциплін (мови, історії, математики, літератури та інших предметів), чи педагогічних (психології, педагогіки, шкільної гігієни, методики). Але така постановка питання є формальною. Педагог, незалежно від своєї спеціальності, повинен мати широку ерудицію в усіх галузях науки, техніки і мистецтва і особливо глибоко знати свій предмет і любити його, бо тільки за такої умови він зможе навчати дітей і виховувати їх своїми знаннями. Кого ж готує педагогічний інститут на своїх мовно-літературному, фізико-математичному, біологічному, історичному та інших факультетах? Мовника? Літератора? Фізика? Ні, він готує педагога — викладача мови, літератури, фізики і т .ін. А літератор і педагог-викладач літератури — це не одне і те ж. Просто літератор не завжди може бути вчителем літератури. К. Д. Ушинський дуже переконливо сказав, що «не всякий, хто знає предмет (хіба трудно його знати!), здатний бути вчителем. Великої енергії і великих навичок потребує сумлінне виконання цієї роботи». Щоб стати вчителем, вказує він, необхідно зійти до потреб учня, заглянути в його душу.

Спеціалістові в тій чи іншій галузі науки, який не збирається навчати дітей, без педагогічних знань обійтися можна.

Знання ж свого предмета в учителя повинні бути педагогічно спрямовані. Їх треба подавати в дохідливій для дитини формі, так, щоб цими знаннями забезпечити всебічний розумовий розвиток дитини і досягти певних результатів у моральному вихованні. Отже, формування педагога-майстра — справа набагато складніша, ніж оволодіння певним предметом.

Педагогічне оволодіння знаннями, здатність робити їх дохідливими для дитини, швидкість орієнтації в педагогічній ситуації, знаходження засобів впливу на дитину, педагогічний такт учителя тощо, потребують від учителя і вихователя мистецького володіння навчально-виховними засобами і самим собою. Видатні педагоги-майстри — К. Д. Ушинський, Н. К. Крупська, А. С. Макаренко та інші вказували, що педагог повинен бути артистом. «Педагог не може не грати»,— говорить Макаренко. Він говорить про себе, що став майстром тільки тоді, коли навчився говорити «Іди сюди» з 15—20 відтінками, коли навчився давати 20 нюансів у постановці обличчя, фігури, голосу. Оволодіти мистецькою стороною педагогічної діяльності нелегко. Для цього потрібні не лише артистичні здібності, а й тривала практика в школі і в позашкільних дитячих установах. У зв'язку з цим безвідривна і відривна практика студентів у школі набуває дуже великого значення. Студентові треба довго і наполегливо вчитися «грати» педагогічні ролі, щоб стати справжнім педагогом.

Майстерність учителя, особливо його педагогічний такт, несумісні з трафаретністю педагогічних дій. Індивідуальний підхід до дитини у навчанні і вихованні є однією з основ майстерності вчителя. Важко собі уявити кількість можливих варіантів індивідуального підходу. Методика предмета чи виховної роботи може дати лише найбільш типове, загальне, а на основі цього типового учитель повинен в кожному окремому випадку навчання і виховання дітей виявити свій окремий, індивідуальний підхід до дитини. Такий підхід до дитини чи дитячого колективу потребує від педагога глибокого знання дітей і чуття дитини, чуття класу, колективу, чуття міри своїх педагогічних дій.

Саме тому формування педагога-майстра є справою не лише викладачів педагогічних дисциплін, а й викладачів-предметників. Викладаючи старослов'янську мову, теоретичну фізику чи аналітичну геометрію, викладач педінституту повинен озброїти студента — майбутнього педагога не лише теоретичними знаннями, а й показати йому, як він, навчаючи дітей, повинен буде використовувати ці знання, щоб розвивати їх розум і здібності і одночасно виховувати їх.

Питання розвитку у дітей думки, формування матеріалістичного світогляду, любові до праці; волі і хаарктеру — все це повинно бути предметом кожного уроку: і при поясненні коефіцієнту корисної дії теплових машин, і при розгляді бінома Ньютона, і при відмінюванні прикметників, і при вивченні творчості Пушкіна. Ми усвідомлюємо всю складність такого педагогічного аспекту кожного уроку з кожного учбового предмета, але якщо ми не навчимо наших студентів саме так підходити до викладання свого предмета і вони в фізиці бачитимуть лише фізику, а в літературі лише літературу і вважатимуть, що аналіз літературного твору або мистецьке вміння читати картину є основним у підготовці вчителя-філолога, то ми не можемо бути впевнені в тому, що підготували їх як педагогів навіть тоді, коли вони й добре складуть екзамени з психології чи педагогіки і на «відмінно» дадуть практичні уроки з свого предмета.

Отже, у підготовці наших студентів, що обрали собі професію педагога, нерозривно поєднується оволодіння ними знань з фахових дисциплін і формування їх як майбутніх педагогів-майстрів своєї справи.

Д. НІКОЛЕНКО,
кандидат педагогічних наук.

НАСТІЛЬНИЙ ТЕНІС

Секція настільного тенісу є наймолодшою в нашому інституті. Початок її роботи відноситься до 1957 року, коли в змаганнях на першість вузів міста інститутська команда тенісистів посіла скромне 11 місце. Заняття секції були введені в розклад, а перший, хоч і невеликий, успіх підбадьорив спортсменів.

Пройшло небагато часу, і вже в цьому році інститутські тенісисти завоювали друге місце, поступившись тільки перед триразовим чемпіоном Києва — командою КТІХП.

Домоглися певних успіхів і окремі учасники секції. Нормативи III розряду виконали Д. Тертична, С. Бєлов, Г. Ковалевський, І. Сірка, другорозрядниками стали П. Косоротова, Д. Розенберг, а В. Синьов, зайнявши четверте місце на чемпіонаті УРСР, став першорозрядником.

Популярність секції зростає, але стіл для ігор, що є в залі, не може задовольнити спортсменів. Кафедрі фізвиховання і спорту потрібно потурбуватися про ракетки і сітки. Треба зважити й на те, що федерація спорту СРСР на своїй конференції винесла рішення про запровадження настільного тенісу і популяризацію його серед школярів.

Настільний теніс може і повинен стати в інституті одним із провідних видів спорту, щоб у 1960 році наші спортсмени стали першими ракетками міста серед студентів. А можливості для цього в дружньому колективі секції тенісистів, безсумнівно, є, треба тільки більше допомагати йому.

Ю. ЮЦЕВИЧ.

У гуртожитку

Нещодавно в студентському гуртожитку по Бехтерєвському провулку відбулася лекція на тему «Спогади про Чехословаччину», яку прочитав старший викладач кафедри філософії О. Д. Кардаш. Він розповів студентам педагогічного і мовно-літературного факультетів про своє дворічне перебування в одному з міст братньої нам країни — Братиславі, де йому довелося працювати в Словацькому педагогічному видавництві. З великим захопленням слухала молодь про успіхи чехословацького народу у будівництві соціалізму. Зріст промислового виробництва, кооперування сільського господарства, досягнення в усіх галузях культури є незаперечним доказом того, що Чехословаччина успішно будує нове життя. З кожним днем росте й зміцнюється дружба країн соціалістичного табору, що свідчить про його непереможність і переваги соціалістичного ладу над загниваючим світом капіталізму.

У гуртожитках нашого інституту читають лекції, проводять бесіди також інші викладачі — Д. Ф. Ніколенко, Г. І. Прокопенко.

О. ПЕТРЕНКО.

МЕТАМОРФОЗА

У природі спостерігаються різні перетворення, раптові, докорінні зміни, які дістали назву метаморфоз. До цього ми давно звикли і сприймаємо ці явища більш-менш спокійно.

І зовсім інша справа, коли це стосується людей, зокрема студентів нашого інституту. Приміром, навчаються студентки протягом п'яти років, носять батьком і матір'ю визначені прізвища — і раптом... з'являється зовсім інше, незнайоме, чуже нам, але найдорожче для тієї, що придбала його. Це, так би мовити, в порядку речей, новина, з якою потім всі освоюються і не турбують себе зайвими розмовами. Скажемо більше: приємна новина!

Буває і інше: студент кілька літ підряд мав довгі-предовгі хвости, не отримував стипендії, про нього згадували всі громадські організації як про ледаря і нездару... І ось він «виправився» — у його матрикулі засіріли «трійки». Радощів повна жменя.

Трохи інше трапляється з І. Толстихіним. Хто не знає його, незамінимого конферансьє, веселого, кмітливого, красномовного, коли він із сцени, поривно відкидаючи пасма білявого чуба назад, легко і невимушено називає черговий номер того чи іншого самодіяльного виступу наших студентських колективів. І зовсім інше бачимо на лекції чи семінарі: там Ігор, здебільшого, коли приходиться відповідати, мовчить, червоніє, стає якимсь непомітним, аж сумно дивитися на нього. Неприємна метаморфоза чи прикре непорозуміння?

Але бувають і трагікомічні, докорінні, висловлюючись мовою науки, перетворення. Два роки ми звикли бачити студентку педагогічного факультету Л. Розовіну чорнявою, голубооокою, чарівно-привабливою. А на третій — очам не віриться: замість чорнявої скромної голівки... з'явилась погано складена скирта житньої соломи. Де й поділися рожеві уста — замість них вималювалася велика червоно-фіолетова пляма, що спотворює все обличчя. А якщо додати ще загальний туалет: в обтяжку чорна сукня (замість дівочої рожевого або блакитного — під колір очей), бурячково-фіолетовий колір нігтів на руках — то диву даєшся: звідки така метаморфоза? Або ще — дівчата приходять в інститут з скромно заплетеними косичками, та якогось дня ми бачимо зачіску під бокс. Не зразу й впізнаєш таких, особливо коли дивитись в потилицю: чи хлопець чи, може, дівчина.

Врешті напрошується думка: хто ж винуватий в цьому — сама студентка (а в нас не одна вона така) чи весь колектив інституту, що або не звертає на це уваги і терпить в своєму середовищі таких людей, не приймаючи жодних заходів виховного порядку до них. Чому така байдужість?

Не шануємо ми молодість і красу наших дівчат!

Іван ШЕРШЕНЬ.

На катку, залитому студентами гуртожитку № 1.
Фото Л. Сібало.

БФ 25918. Зам. 1014—1000 Адреса редакції: м. Київ, бульвар Шевченка, 22/24, тел. 5-21-21, дод. 43. Друк. КДПІ, Франка, 44. Редактор О. КАРДАШ.